

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีจากหนังสือ เอกสาร และ ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของ ผู้ชมที่มีต่อรายการ จับตาเดือนภัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร (Demography Approach)
2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการข่าวโทรทัศน์
3. แนวคิดทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ (Expectance Theory)
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจจากการสื่อสาร (Gratification Approach)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร (Demography Approach)

ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ (Demographic) ประกอบด้วย เพศ อายุ ขนาดครอบครัว สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา จากแนวความคิดเห็น เกี่ยวกับทฤษฎี ด้านประชากรศาสตร์ของ ปรมะ สตะเวทิน อ้างถึงใน นิสสรณ์ อ่วมสำอางค์, 2556, หน้า13-14) ย่อมมีผลต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ชมที่แตกต่างกัน สรุปความสำคัญได้ ดังนี้

1. เพศ เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างในเรื่องความคิด ค่านิยม ทักษะคติ งานวิจัย ยังพบด้วยว่า เพศหญิงมักจะสนใจในการใช้เวลาในการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงนิยมดูรายการละคร ในขณะที่เพศชายนิยมการอ่านหนังสือพิมพ์ อ่านข่าวธุรกิจ ข่าว การเมือง และข่าวกีฬา มากกว่า นอกจากนั้นความแตกต่างทางเพศ ยังมีผลกระทบทำให้พฤติกรรม ของการรับรู้และการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพศหญิงมีแนวโน้มในการสื่อสารที่ ชัดเจน มีความสนใจและต้องการที่จะส่งข่าวสารและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศ ชายไม่ได้ต้องการเพียงการที่จะส่งข่าวสารและรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความ ต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับและส่งข่าวสาร นอกจากนี้ยังพบว่าเพศ หญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่อง ความคิด ค่านิยม เจตคติ และทักษะคติ ทั้งนี้ เพราะว่าประเพณี จารีต วัฒนธรรมและสังคม ไทยได้ กำหนดบทบาท วิถีชีวิต และกิจกรรมของ ทั้ง สองเพศไว้ต่างกัน

2. อายุ พบว่าผู้บริโภคนในช่วงวัยเด็กมักจะสนใจดูโทรทัศน์ อ่านการ์ตูน เล่นคอมพิวเตอร์ นิยมใช้สื่อสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือ และแท็บเล็ต (Tablet) ความสนุกสนาน และการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ในช่วงวัยรุ่นจะใช้สื่อเพื่อความบันเทิง นิยมการใช้สื่อออนไลน์มากขึ้นในการแสดงความคิดเห็นด้าน ช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป ปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์และสนใจในข่าวสารบ้านเมืองจะมากขึ้น และเมื่อถึงวัยเกษียณอายุ ที่มากกว่า 60 ปี ปริมาณการดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์จะเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีเวลาพักผ่อนมาก อายุเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิดที่แตกต่างกันและมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดที่เปิดกว้าง ยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่บวก มีความเป็นอิสระในด้านการคิดความอ่านมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะเดียวกันนั้น คนที่อายุมากมักจะมีความคิดที่เป็นแบบอนุรักษ์นิยม เกรงในกฎกติกา มองโลกในแง่ร้าย มองตามกฎกติกาตรงไปตรงมา ถูกเป็นถูกผิดเป็นผิด มากกว่าคนที่อายุน้อย เนื่องจากประสบการณ์ต่างกัน ดังนั้นอายุนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนมีมุมมองที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม

3. รายได้ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อสูง เช่น ผู้มีรายได้สูงมักสามารถเข้าถึงสื่อได้มากกว่าและนิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีราคาแพง หรือสื่อต่างประเทศ สนใจเนื้อหาที่ค่อนข้างหนักมาก ความบันเทิง นอกจากนั้นคนที่มีความรู้ระดับสูงก็มักจะมีการศึกษาดี นิยมการอ่านหนังสือ มักเป็นกลุ่มคนที่ได้รับเนื้อหาสาระจากสื่อมวลชนมากที่สุด รายได้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดสัดส่วนของการตลาด เนื่องจากนักการตลาดจะสนใจกลุ่มผู้บริโภคที่มีความร่ำรวย สามารถบริโภคสินค้าได้มาก จึงมักใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รายได้จะเป็นตัวแปรที่นิยมใช้กันบ่อยมาก เพราะ สะดวก ง่ายมีประสิทธิภาพ นักการตลาดส่วนใหญ่ยังคงนิยมการโยงเกณฑ์ รายได้รวมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์อื่น ๆ เพื่อให้การกำหนดตลาดเป้าหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มรายได้สูงที่มีเพศที่แตกต่างกัน ถือว่าใช้เกณฑ์รายได้ ร่วมกับเกณฑ์เพศ รายได้ร่วมกัน เกณฑ์อายุเป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้มากเช่นกัน เกณฑ์รายได้อาจจะเกี่ยวข้องกับเกณฑ์อายุและเพศ ซึ่งทำให้กลุ่มเป้าหมายเด่นชัดขึ้น

4. การศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับตัวแปรซึ่งเกี่ยวกับการเปิดรับรู้ข่าวสาร และการเลือกเปิดรับสื่อชนิดต่าง ๆ และข่าวสารต่าง ๆ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการเปิดรับข่าวสาร แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการเปิดรับเนื้อหาด้านบันเทิงจากสื่อ ผู้รับสารที่มีการศึกษาสูงใช้เวลาในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่าง การศึกษานอกจากจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคมีความคิด การตัดสินใจ ค่านิยม เจตคติ ทักษะคิด และพฤติกรรมผู้บริโภคที่แตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงมักจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็น

ผู้รับสาร เนื่องจากมีข้อมูลในการตัดสินใจที่ดีกว่าและเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง เข้าใจข่าวสารได้ลึกมากกว่า และได้รับข่าวสารที่มีคุณภาพจากสื่อที่มีคุณภาพ ในเวลาที่เหมาะสม และมักไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่สามารถชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างด้านประชากรระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อรายการจับตาเดือนกษัย ที่แตกต่างกันออกไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการข่าวโทรทัศน์

การเสนอข่าวโทรทัศน์ สามารถที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็ว ได้เห็นทั้งภาพ และได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน โทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการเสนอข่าว ซึ่งนักวิชาการและนักวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์ให้ความหมายของข่าว สรุปได้ว่า ข่าว คือเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากทุกสารทิศ และมีผลกระทบต่อประชาชนโดยมาก ทำให้ประชาชนสนใจและต้องการรับรู้ซึ่งเนื้อหาของข่าวจะถูกกำหนด โดยผู้ผลิตข่าวตามกระบวนการขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสื่อมวลชน

ข่าวโทรทัศน์ หมายถึง รายการที่ผลิตขึ้นโดยใช้รูปแบบทำประกาศอ่านคำบรรยาย และรายการต่างๆที่หลากหลายกันไปกันนำเสนอด้วยวิธีเหล่านี้ อาจทำให้ได้ด้วยภาพทั้งหมดหรือบางส่วน หรือปราศจากเหตุการณ์ที่เป็นข่าวก็ได้ โดยนำเสนอผ่านวิทยุโทรทัศน์ก่อนนำเสนอจะมีการแสวงหารวบรวมจาก และเก็บข้อมูลของเหตุการณ์ได้อย่างสมบูรณ์ และถูกต้อง จากนั้นผู้รายงานหรือผู้เขียนจะนำมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวมีเนื้อหาสาระ และรายละเอียดของข่าวนั้นที่กระชับชัดเจนและได้ใจความ ภายในระยะเวลาการนำเสนอที่เหมาะสมเพื่อเป็นการดึงดูดและเรียกร้องความสนใจจากผู้ชมรายการข่าวนั้นๆ และเป็นการบริการประชาชนด้านข่าวสารอย่างถูกต้อง (ปมูข ศุภสาร, 2531, หน้า 176)

การเสนอข่าวทางโทรทัศน์ เรียกได้ว่าเป็นรายการที่ดำเนินการมาได้ไม่นานนัก โดยในประเทศไทย เพิ่งจะมีการพัฒนาข่าว จากการนำเสนอด้วยการอ่านแบบจริงจังให้เป็นรายการข่าว โดยการปรับปรุงรูปแบบ และวิธีการดำเนินงานโดยเห็นได้ชัดจากการที่ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล เป็นผู้นำบริษัทแปซิฟิคคอมมิวนิเคชั่น ไปทำข่าวที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในราวปี 2525 ซึ่งจุดนั้น ถือเป็นจุดเปลี่ยนของวงการข่าวโทรทัศน์เมืองไทย : องค์ประกอบของรายการข่าวโทรทัศน์ (กิตติ สิงหาปัด, 2548 หน้า 29-30)

1. ไตเติ้ล
 2. หัวข้อข่าวเด่น ๆ
 3. ผู้ประกาศข่าว
 4. เมื่อรายการเริ่มดำเนินไป เราจะเห็นทั้งผู้ประกาศอ่านข่าวเอง หรือพูดส่งเข้า เทป การรายงานของผู้สื่อข่าวอีกคน หรือบางทีก็มีรายงานข่าวสด ๆ มาจากที่เกิดเหตุผ่านรถถ่ายทอดสด หรือทางโทรศัพท์
 5. ผู้ประกาศสัมภาษณ์แหล่งข่าวสด ๆ ทั้งที่สถานีและจากที่เกิดเหตุ
 6. ข่าวบางข่าวมักกราฟิกเคลื่อนไหว ประกอบ ให้ผู้ชมเข้าใจง่าย
 7. ข่าวบางช่วงของรายการมีลักษณะพิเศษเฉพาะเรื่อง มีชื่อช่วง นำเข้าเนื้อข่าว
 8. มีช่วงพักเพื่อการโฆษณาสินค้า
 9. ข่าวที่เราได้ชม จะมีทั้งข่าวหนักที่เน้นเนื้อหาสาระและข่าวเบาๆ ที่ดูแล้วเรียก เสียงหัวเราะได้ทั้งข่าวในประเทศ ต่างประเทศ รวมทั้งผลการแข่งขันกีฬาต่างๆ
 10. เป็นรายการข่าวประจำวัน ส่วนใหญ่จะออกอากาศเป็นรายการสด
- นอกจากองค์ประกอบทางด้านกายภาพแล้ว รายการข่าวมีองค์ประกอบในด้านการสร้างสรรค์เป็น 4 ส่วน ดังนี้
1. ส่วนเนื้อหารายการ หมายถึงข่าวประเภทต่างๆ
 2. ผู้นำเสนอ ได้แก่ผู้ประกาศข่าว และผู้สื่อข่าว รวมทั้งวิธีการที่พวกเขาเหล่านี้นำเสนอข่าว เช่นบุคลิก น้ำเสียง เป็นต้น
 3. การผลิตรายการ (Production design) เช่น ภาพลักษณ์รายการ ฉาก รวมทั้งเสื้อผ้า กราฟฟิกต่างๆ เป็นต้น
 4. วิธีการนำเสนอ (Presentation) การเลือกผู้ประกาศ การจัดเรียงลำดับของเนื้อหา การตัดสลับใจจะรายงานสดหรือเป็นเทป เป็นต้น
- ชนิดของข่าวโทรทัศน์**
- ข่าวที่ปรากฏตามสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ประกอบไปด้วยข่าวหลายชนิด ขึ้นอยู่กับว่าเป็นการรายงานเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นที่เกี่ยวกับเรื่องใด จะเรียกว่าเป็นข่าวชนิดนั้น ๆ โดย วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (อ้างในศุภรัตน์ ลีติกุลเจริญ, 2551 หน้า 2) ไว้ดังนี้
1. ข่าวการเมือง เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง พรรคการเมือง การบริหารงานของรัฐบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล การเลือกตั้ง เป็นต้น

2. ข่าวเศรษฐกิจ เป็นข่าวเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจที่กระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ เช่นภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น

3. ข่าวสังคม เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของบุคคลในสังคม และกิจกรรมสังคม

4. ข่าวอาชญากรรม เป็นข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรม จี้ ปล้น ลักพา เรียกว่าไถ่ ลักลอบ ค้ายาเสพติด การปลอมแปลง การกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

5. ข่าวศาล เป็นข่าวเกี่ยวกับการพิพากษาคดีของศาลทั่วประเทศทั้งทางอาญาและทางแพ่ง เพื่อขจัดความขัดแย้งในสังคม และให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนที่มีข้อพิพาท

6. ข่าวบันเทิง เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของวงการบันเทิง

7. ข่าวกีฬา เป็นการรายงานเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ

8. ข่าวสตรี เป็นข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของสตรีและความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับแฟชั่น เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เป็นต้น

9. ข่าวพยากรณ์อากาศ เป็นการรายงานเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ

10. ข่าวการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เป็นข่าวเกี่ยวกับแวดวงการศึกษา รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศ

11. ข่าวการประชุม ปาฐกถา และการสัมมนาของบุคคล หน่วยงานต่างๆที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียง โดยอาจกล่าวถึงสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในขณะนั้น ๆ

12. ข่าวอุบัติเหตุเพลิงไหม้ และภัยพิบัติ เป็นข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นและรายงานให้ทราบว่าเกิดจากอะไร ใคร ทำไม ที่ไหน อย่างไร มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตมากน้อยเพียงใด

คุณภาพของข่าวโทรทัศน์

ข่าวโทรทัศน์มีเวลาจำกัดในการนำเสนอ จำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงคุณค่าของข่าว (Quality of News) ที่นำเสนอ ได้แก่ ความถูกต้องครบถ้วน (Accuracy) ของข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวที่ปรากฏในข่าว ไม่ว่าจะเป็นชื่อ นามสกุล ยศ ตำแหน่ง อายุ อาชีพ ที่อยู่ สถานที่ ค่าแถลง ฯลฯ เพื่อป้องกันการเสนอข่าวที่ผิดพลาด ความสมดุลและเที่ยงธรรม (Balance and Fairness) โดยข่าวที่นำเสนอต้องให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีที่มีความขัดแย้งกัน โดยเสนอประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่สมดุลกัน มีความเที่ยงตรงหรือภววิสัย (Objectivity) คือมีการรายงานเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา โดยปราศจากอคติหรือไม่สอดแทรกความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว โดยมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามา

เกี่ยวข้องกับ ข่าวที่น่าเสนอใช้ภาษาหรือถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจง่าย กระทัดรัด ไม่เยิ่นเย้อและกระจ่างชัดเจน (Simplicity, Conciseness and Clearness). ข่าวที่น่าเสนอต้องทันต่อเหตุการณ์ (Recentness) นำข้อเท็จจริงที่เหมาะสมถูกต้องกับปัจจุบันและเป็นที่น่าสนใจของประชาชนมาเสนอเป็นข่าว (อ่าน วุฒิสภานิติบัญญัติ, 2536 หน้า 2)

องค์ประกอบในเชิงคุณภาพของรายการข่าว

ข่าวที่จะเป็นวัตถุดิบชั้นดีให้รายการข่าวโทรทัศน์รายการใดรายการหนึ่ง จำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญรวม 16 ประการ ได้แก่ (กิตติ สิงหาปัด, 2552, หน้า 36-37)

1. ความถูกต้อง (Accuracy). เหตุการณ์เรื่องราวที่รายงานจะต้องถูกต้องครบถ้วน เหตุผลที่สำคัญอย่างหนึ่งก็เพื่อไม่ให้กระทบต่อบุคคลอื่นและป้องกันการฟ้องร้องด้วย

2. ความสมดุลและเป็นธรรม (Balance & Fairness) ในกรณีที่ต้องเสนอข่าวที่เป็นความขัดแย้งหรือเป็นการกล่าวหา ควรเปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสชี้แจง สำหรับโทรทัศน์แล้วก็คือการให้เวลาเท่าๆกัน หรือในเวลาใกล้เคียงกันที่สุด วิธีวัดอย่างหนึ่งที่เราเสนอข่าวได้สมดุลและเป็นธรรมก็คือทั้งสองฝ่ายกล่าวหาเราว่าเสนอข่าวเข้าข้างอีกฝ่าย

3. ความเที่ยงตรงปราศจากอคติ (Objectivity). การรายงานข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาปราศจากอคติ หรือผลประโยชน์ส่วนตัว

4. ความแม่นยำ ชัดเจน (Conciseness, Clearness) ไม่เยิ่นเย้อ กำกวม

5. ทันเหตุการณ์ (Recentness). ข่าวจำนวนมากการเสนอเข้าไป แม้เพียงนิดเดียวก็อาจจะทำให้ลดคุณค่าลงไปอย่างมาก

6. ความรวดเร็ว (Immediacy). ข่าวโทรทัศน์นั้นถือความเร็วเป็นหัวใจสำคัญ สถานีโทรทัศน์ต่างๆ มักจะวัดการแพ้ชนะกันที่ใครจะเสนอข่าวเดียวกันได้เร็วกว่า

7. ความโดดเด่น (Prominence) ข่าวโทรทัศน์เวลาไม่มาก และมีราคาแพง ข่าวที่ถูกเลือกต้องโดดเด่นทั้งตัวเหตุการณ์ และแหล่งข่าว โดยเฉพาะแหล่งข่าว ทุกสถานีต้องพยายามแย่งกันให้ได้สัมภาษณ์แหล่งข่าวสำคัญผู้นั้นให้ได้ก่อนคนอื่น หรือได้สัมภาษณ์แต่เพียงผู้เดียว (Exclusive)

8. ความใกล้ชิด (Proximity) รายการต่าง ๆ ในสถานีโทรทัศน์จะแข่งขันกันเอง และผู้ชมมีทางเลือกที่จะชม เพราะฉะนั้นจึงต้องเลือกข่าวที่น่าสนใจและใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับผู้ชม (Audience)

9. ผลกระทบ (Consequence) ถือเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่งเพราะข่าวที่มีผลกระทบ สะเทือนในวงกว้างและรุนแรงจะเป็นที่สนใจใคร่รู้ของผู้ชม และเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนโดยทั่วไปที่จะต้องรีบรายงานให้สาธารณชนได้รับทราบ

10. ความมีเงื่อนงำหรือลึกลับ (Suspense or Mystery) ข่าวโทรทัศน์ถ้าดูให้ดีก็คือ ภาพยนตร์ขนาดสั้นนั่นเอง ข่าวที่มีเงื่อนงำจึงมีลักษณะคล้ายกับพลอตเรื่องภาพยนตร์ที่ผู้ชมจะติดตามดูเพื่อที่จะพบคำเฉลยในตอนท้ายข่าว

11. ความขัดแย้ง (Conflict) ไม่ใช่ทุกความขัดแย้งจะเป็นข่าวที่ดี แต่จะเป็นความขัดแย้งในเรื่องสาธารณะ หรือจะส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก และหลายครั้งความขัดแย้งจะนำไปสู่ความรุนแรงได้

12. ความสะเทือนอารมณ์ (Emotion) ในที่นี้หมายถึงทุกอารมณ์ทั้งเศร้าโศก ตลกขบขัน ปลาบปลื้ม ข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอย่างมากกับข่าวที่สร้างอารมณ์ ทั้งนี้ด้วยธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์จะสามารถทำให้เกิดอารมณ์ร่วมได้ดีกว่าสื่ออื่นๆ จะเห็นว่าข่าวประเภท อาชญากรรม อุบัติเหตุ ข่าวบันเทิง หรือข่าวกีฬา จะเป็นข่าวที่มีผู้ชมจำนวนมาก

13. ความผิดปกติ หรือแปลกประหลาด (Unusualness.or.Oddity) คนทั่วไปมักมีแนวโน้มที่จะสนใจเรื่องแปลกๆ อยู่แล้ว การเสนอข่าวลักษณะนี้บางครั้งจะเป็นการแข่งขันอยู่ในที่ถึงความสามารถในการหาข่าวแปลกๆ มาได้เพียงช่องเดียว

14. เรื่องทางเพศ (Sex) เรื่องทางเพศเป็นประเด็นที่ขายได้ตลอดกาลแต่มีข้อควรระวังที่จะเสนอข่าวในลักษณะที่จะยั่วยุ หรือเร้าอารมณ์

15. ความก้าวหน้า (Progress) เป็นข่าวเชิงบวกที่เป็นประโยชน์กับผู้ชม ไม่ว่าจะ เป็นความก้าวหน้าในนโยบาย หรือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ

16. ความเปลี่ยนแปลง (Change) โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงนั้นส่งผลกระทบไม่ว่าจะเป็นบวกหรือลบต่อผู้ชม หรือต่อสภาพแวดล้อม

โดยข้อสรุปที่ได้จากการพิจารณาคูณสมบัติของข่าวโทรทัศน์ และรายการข่าวที่ดีจะประกอบด้วย

1. มีความถูกต้องครบถ้วน
2. มีความสมดุลและเป็นธรรม
3. มีความเที่ยงตรง ปราศจากอคติ
4. เข้าใจง่าย ชัดเจน
5. ทันทต่อเหตุการณ์

6. เป็นที่สนใจของประชาชน

ลักษณะของผู้ประกาศข่าวที่ดี

ข่าวโทรทัศน์ที่ผลิตแล้ว จะนำมาเสนอให้ผู้ชม ผ่านทางผู้ประกาศข่าว ซึ่งในต่างประเทศ มีชื่อเรียกต่างกัน โดยสหรัฐอเมริกา เรียกผู้ประกาศว่า "anchorman" ส่วนในอังกฤษนิยมเรียกว่า "newsreader" หรือ "newscaster". ส่วนในไทยนิยมเรียกว่า ผู้ประกาศ หรือ "announcer" คุณสมบัติสำคัญของผู้ประกาศ (วิทยากร ท่อแก้ว และคณะ, 2549, หน้า 9-33) กล่าวถึง คุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกาศข่าว ดังนี้

1. ภูมิอำนาจมีความเด็ดขาด (Authority)
2. มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality)
3. มีความน่าเชื่อถือ (Credibility)
4. ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)
5. มีความชัดเจน (Clarity)
6. มีน้ำเสียงดี (Good Voice)
7. มีบุคลิกอบอุ่น (Warmth)
8. มีภาพลักษณ์ที่ดี (Good Looks)

การผลิตรายการข่าวโทรทัศน์

ข่าว (News Program) ในทัศนะของ อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบุลย์ (2552, หน้า 239) ข่าวคือ รายการที่นำเสนอเหตุการณ์ เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นที่น่าสนใจเป็นเรื่องที่สดใหม่มีผลกระทบต่อประชาชน นำเสนอโดยวิธีการรายงานเหตุการณ์ การประกาศ การอ่านคำบรรยาย ข่าวประกอบภาพ การสัมภาษณ์ เป็นต้น รายการข่าวที่ดีเนื้อหาข่าวต้องถูกต้อง รวดเร็ว เน้นความน่าเชื่อถือ เป็นกลาง ง่ายต่อการเข้าใจ

นอกจากนำเสนอข่าวโดยตรงแล้ว ยังสามารถนำเสนอในลักษณะการวิเคราะห์ วิจารณ์ ข่าว สารคดีเชิงข่าว เพื่อมุ่งให้รายละเอียดอย่างเจาะลึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

การประเมินรายการข่าว สามารถประเมินได้หลายลักษณะ เช่น ประเมินรายการ (Program Evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของรายการที่ผลิตขึ้นมาทางเทคนิค เนื้อหารายการ และทางด้านรูปแบบและการนำเสนอ การประเมินผู้ชมรายการ (Audience Evaluation) เป็นการติดตามผลการรับชมหลังการออกอากาศจากผู้ชมรายการ มักวัดความพึงพอใจ ความนิยมของผู้ชม และการประเมินผลกระทบทางสังคม (Social impact Evaluation)

จุดแข็งของข่าวโทรทัศน์

1. รวดเร็ว เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่แทบจะทำให้ข้อจำกัดเดิม ๆ ของการรายงานข่าวโทรทัศน์หมดไป เร็วที่สุดของการเสนอข่าวก็คือ การรายงานสดเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นได้ทันที เมื่อเกิดแผ่นดินไหว การจับตัวประกัน ข่าวโทรทัศน์ที่รายงานสดจึงสามารถดึงดูดผู้ชมได้

2. ดึงดูดความสนใจ ข่าวโทรทัศน์สามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะ การนำเสนอได้ครบทั้งภาพจริง แสง สี เสียง

3. เข้าถึงประชาชนได้มาก เนื่องจากปัจจุบันนี้จำนวนประชากรที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

4. เป็นสื่อที่นำเหตุการณ์จริงมาให้ผู้ชมได้ดูถึงบ้าน เหมือนผู้ชมอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย

5. สามารถพลิกแพลงวิธีการนำเสนอได้หลากหลายกว่าสื่ออื่น ทั้งการรายงานสด การบันทึกเทป การทำเป็นรายการลักษณะต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ผู้วิจัย ได้นำหลักการและทฤษฎี เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่ดี มาวิเคราะห์และเห็นว่าสิ่งสำคัญในการผลิตรายการข่าวที่ดี ซึ่งประเมินตามองค์ประกอบของรายการข่าว ได้ดังนี้ คือ

1. ไตเด็ด
2. หัวข้อข่าวเด่น ๆ / ชื่อข่าวน่าสนใจ
3. ผู้ประกาศข่าว
4. การใช้ภาพประกอบข่าว
5. การสัมภาษณ์แหล่งข่าวสดๆ
6. ภาพกราฟฟิกประกอบ เพื่อความเข้าใจ

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังจากสื่อ (Expectance Theory)

ทฤษฎีการคาดหวังจากสื่อ เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นเป้าหมายและเหตุผลของผู้รับสาร พรพิมล ธิยาและคณะ (2556, หน้า 5) ให้ความหมายไว้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ ความรู้สึก การรับรู้ การคาดการณ์ ถึงสิ่งที่บุคคลปรารถนาจะเป็นหรือจะได้มาในอนาคต

ฤทัย นิธิธนวิชิต (2553, หน้า 12) ความคาดหวังเป็นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวัง หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำ หรือเหตุการณ์ จึงเป็นการคิดล่วงหน้าโดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้

อีกหนึ่งทฤษฎี คือ ความคาดหวังของบุคคลได้รับอิทธิพล จาก วรูม (Vroom) กรรณกร วงศ์พันธุ์เศรษฐ์ (2535, หน้า 20-23 ; อ้างอิงจาก Vroom.n.d. อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลได้รับอิทธิพล จากวรูม (Vroom) ได้นำแนวคิดทฤษฎีชื่อว่า ทฤษฎี V.I.E.

V มาจากคำว่า Valance หมายถึง ความพึงพอใจ

I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ซึ่งเป็นวิธีที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ

E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ

โดยที่บุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง และทุกบุคคลมีการแสวงหาโดย อย่างน้อยที่สุดก็คือ ความต้องการด้านอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เมื่อปัจจัยดังกล่าว ได้รับการตอบสนองแล้ว จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จากความต้องการในหลายสิ่งหลาย อย่างทำให้เกิดความพยายามที่จะกระทำด้วยด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ด้วยสื่อหรือเครื่องมืออย่างใด อย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุความพอใจหรือเพื่อให้ได้รับผลของการดำเนินการ ตามที่ได้แสดงความพยายาม เรียกว่า ความคาดหวังหรือความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ

จอห์นสัน และไลท์ ดี (Johnson and Lyth, D. , 1991, อ้างถึงใน นฤกร สภาพเจริญกุล, 2553: 38) กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังของผู้รับบริการต่อบริการที่ได้รับว่า ควรเป็นไปตามเกณฑ์การคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ความหวังเกิดจากประสบการณ์การได้รับบริการที่ผ่านมา รวมถึงประสบการณ์อื่นและการบริหารทางการตลาดของบริการนั้น การตลาดของบริการต้องมีการสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้รับบริการรับทราบถึงบริการที่แท้จริง ถ้าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เกินความเป็นจริงจากการบริการที่ได้รับผู้รับบริการก็จะรู้สึกผิดหวัง แต่ถ้าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์อยู่บนความความเป็นจริงก็ยากที่จะดึงดูดให้ผู้มารับบริการ สรุปได้ว่าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สำคัญต่อการกำหนดความคาดหวังของผู้รับบริการ

จอห์นสัน และไลท์ ดี แบ่งระดับความคาดหวังและการประเมินคุณภาพเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่หนึ่ง ผู้รับบริการไม่พึงพอใจ : ด้อยคุณภาพ

ระดับที่สอง ผู้รับบริการพึงพอใจ : มีคุณภาพ

ระดับที่สาม ผู้รับบริการประทับใจ : มีคุณภาพสูง

ซีแทมส์; พาราสุรามาน; และเบอร์รี่ (Ziethaml; Parasusuraman ; & Berry,1998: Online) กล่าวว่า ความหวังของผู้รับเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของผู้รับ จากหน่วยงาน

หรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการให้บริการ โดยความคาดหวังของผู้รับบริการ ย่อมมีระดับที่แตกต่างกัน ออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความต้องการส่วนบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมา เป็นต้น

พิชยากร กาตสกุล (2545) ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ ความรู้สึกหรือ ความคิดอย่างมีวิจารณ์ของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งที่ใดว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือ ควรจะเกิดขึ้นในสิ่งที่ดี ที่ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล จากแนวคิด ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าความคาดหวัง หมายถึงความคิดความรู้สึก

จากการให้ความหมายของคำว่า "ความคาดหวัง" (Expectancy) สรุปได้ว่า ความ ต้องการ ความรู้สึก ความคิด ความมุ่งหวัง หรือการคาดการณ์ของบุคคลหรือผู้ชมที่มีต่อรายการ จับตาเตือนภัย โดยคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ และตอบสนองความต้องการในอนาคต ซึ่งแต่ละ บุคคลมีความคาดหวังต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความต้องการส่วนบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งแนวคิดนี้ผู้วิจัยสามารถนำไปวิเคราะห์ เพื่อออกแบบเครื่องมือ หรือแบบ สัมภาษณ์ของผู้ชมที่มีความคาดหวังด้านรูปแบบเนื้อหา วิธีการนำเสนอ และการมีส่วนร่วมของผู้ชม

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจที่น่าสนใจชิ้นหนึ่ง คือ งานของ Wenner (อ้างถึงในนิลาวัฒน์ พานิชย์รุ่งเรือง, 2540) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในการบริโภคข่าวสาร (News Gratifications) โดยได้รวบรวมผลงานวิจัยที่มีผู้ทำไว้มากมายแล้ว สร้างออกมาเป็นแผนที่แสดงความพึงพอใจในการบริโภคสื่อข่าวสาร (Media News Gratifications) แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. Orientation al Gratifications หมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูล เพื่อการอ้างอิง และเพื่อเป็นแรงเสริมย้ำความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของ ความต้องการที่แสดงออกมา ได้แก่ การติดตามข่าวสาร (Surveillance) การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อ ช่วยในการตัดสินใจ (Decisional Utility) หรือเพื่อช่วยในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Vote Gratifications) เป็นต้น

2. Social Gratifications หมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับ สังคม ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกชน เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการ สนทนากับผู้อื่นใช้เป็นข้อมูลเพื่อการชักจูง เป็นต้น

3. Para-Social Gratifications หมายถึง กระบวนการใช้ประโยชน์ข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล หรือเพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏในเนื้อหาของสื่อ เช่น การยึดถือหรือความชื่นชมผู้อ่านข่าว เป็นแบบอย่างในทางพฤติกรรม เป็นต้น

4. Para-Orientation al Gratifications หมายถึง กระบวนการใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลด หรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ หรือเพื่อปกป้องตัวเอง เช่น เป็นการใช้เวลาให้หมดไปเพื่อความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน เพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พอใจอย่างอื่น เป็นต้น

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2551, หน้า 65) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะการณแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ตนเองคาดหวังหรือดีเกินความคาดหวัง งานวิจัยนี้ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นสภาพความรู้สึกที่ดี มีความสุขที่ได้รับการตอบสนองที่ตรงตามความต้องการ

สังวาล ภูครองหิน (2554, หน้า 9) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจมีทฤษฎีที่สำคัญได้แก่ ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow General Theory of Human Motivation) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการมนุษย์โดยตั้งสมมติฐานจากความต้องการของมนุษย์

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ
2. ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะเป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงลำดับขั้นตอนตามความสำคัญ คือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการในระดับสูงก็จะเรียกร้องให้ตอบสนอง ซึ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ มี 5 ขั้น เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ

3.1 ความต้องการด้านร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางร่างกาย

3.2 ความต้องการความปลอดภัย

3.3 ความต้องการทางด้านสังคม

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ

3.5 ความต้องการได้รับความสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ว่าการเปิดรับสื่อของบุคคลดำเนินไปเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับมาและความพึงพอใจ แต่ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล จึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีรศักดิ์ อริยะอรุณ (2556, หน้า 61) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับและความพึงพอใจต่อรายการข่าวทางโทรทัศน์ดาวเทียม MEDIA NEWS CHANNEL ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลที่สนใจชมรายการข่าวทาง MEDIA NEWS CHANNEL เพราะมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ลักษณะการนำเสนอรายการข่าวทาง MEDIA NEWS CHANNEL แบบที่ชอบมากที่สุด คือ มีการนำเสนอแบบเล่าข่าวอธิบายได้ชัดเจนมองเห็นภาพส่วนประกอบข่าวที่น่าสนใจ นอกจากนี้ยังพบกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยเฉพาะรูปแบบรายการข่าวแต่ละรายการเหมาะสมกับผู้ชมทุกเพศทุกวัย รองลงมาคือมีภาวี่รายงานความคืบหน้าเกาะติดประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจ

นิสสรณ์ อ่วมสำอางค์ (2556, หน้า 74) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและแนวทางการพัฒนารายการเช้านี้ที่หมอชิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 20-30 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจด้านเนื้อหาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา มีความพึงพอใจด้านการนำเสนอรายการ และการผลิตรายการ เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนด้านการพัฒนารายการเช้านี้ที่หมอชิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าควรเร่งรีบในการพัฒนาด้านเนื้อหาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาควรเร่งรีบในการพัฒนาด้านวิธีการนำเสนอรายการ และสุดท้ายควรเร่งรีบในการพัฒนาด้านการผลิตรายการ

จิตติวิ จิตประพันธ์ (2556, หน้า 79) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์ ในเรื่องของประเภทรายการข่าวเช้า ความถี่ในการชมรายการข่าวเช้า และเวลาในการชมรายการข่าวเช้า ส่วนอายุระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์ในเรื่องของความถี่ ในการชมรายการข่าวเช้า เวลาในการชมรายการข่าวเช้าลักษณะการเปิดรับชมรายการข่าวเช้า สถานที่ในการรับชม และอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์ ในเรื่องของประเภทรายการข่าวที่ชม ความถี่ในการชมรายการข่าวเช้าเวลาในการชมรายการข่าวเช้า ลักษณะการเปิดรับชมรายการข่าวเช้า และสถานที่ชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายและเพศหญิงย่อมมีความคิดค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศวัยต่างกัน ส่วนผู้ที่มีอายุระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ย่อมมีความถี่ในการชมรายการข่าวเช้า เวลาในการชมรายการข่าวเช้าลักษณะการเปิดรับชมรายการข่าวเช้า และสถานที่ชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์แตกต่างกัน เนื่องจากความรู้สึกรู้สึกคิด รสนิยม ค่านิยมและความต้องการที่แตกต่างกันไป และบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันย่อมมองโลกมีแนวคิดมีอุดมการณ์ มีค่านิยมต่อสิ่งต่างๆแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวเช้าทางโทรทัศน์ เพื่อสนองความต้องการของตน

นันทพร ทาวะระ (2555, หน้า 70) การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อรายการประเด็นเด็ด 7 สี ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการชมรายการประเด็นเด็ด 7 สี คือ ทราบข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทันต่อเหตุการณ์ สามารถนำประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนความพึงพอใจโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านองค์ประกอบของข่าว ด้านองค์ประกอบของภาพและเสียง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สุदारักษ์ เนื่องชมภู (2553, หน้า 87) วิจัยเรื่อง ความต้องการและความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์สาธารณะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ชมรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์สาธารณะ ผลวิจัยพบว่าผู้ชมรายการโทรทัศน์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้ชมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 5,000-10,000 บาท

ส่วนพฤติกรรมการรับชมรายการทางสถานีโทรทัศน์สาธารณะส่วนใหญ่ผู้ชมชมรายการทุกวันโดยใช้เวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง อยู่ในช่วงเวลา 18.01-22.00 น. การชมส่วนใหญ่ชมรายการทางทีวีไทยสลับไปมากับรายการช่องอื่น โดยมีเหตุผลที่เลือกรับชมรายการทีวีไทยต่อรายการประเภทข่าว รายการสารบันเทิง รายการสารประโยชน์ รายการสารคดีและรายการประเภทเด็กและเยาวชน ปรากฏว่ารายการประเภทข่าวที่มีผู้ชมมากที่สุด คือรายการเปิดปม รายการประเภทสารบันเทิง ได้แก่ รายการดนตรีวิถีศิลป์รายการประเภทสารประโยชน์ คือรายการไทยมุง รายการประเภทสารคดี ได้แก่รายการท่องโลกกว้าง รายการประเภทเด็กและเยาวชน ได้แก่ รายการ English breakfast ส่วนความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อวันเวลาและระยะเวลาที่ออกอากาศของ

รายการ ปรากฏว่ารายการข่าวผู้ชมมีความพึงพอใจต่อวันเวลา และระยะเวลาที่ออกอากาศมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสูงที่สุด คือรายการข่าวทางด้านความต้องการคุณค่าที่ได้รับจากการรับชมรายการทางทีวีไทยผู้ชมมีความต้องการที่สูงที่สุด คือการเข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ทุกกลุ่ม ส่วนคุณค่าที่ผู้ชมต้องการให้รายการนำเสนอมากที่สุด คือรูปแบบสารคดีไทยและต่างประเทศ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง รวมถึงการพัฒนารายการ ของผู้ชมที่มีต่อรายการ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มีตัวแปรอิสระ ลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และตัวแปรตาม เพื่อศึกษาด้านรูปแบบ เนื้อหาการนำเสนอ การพัฒนารายการ ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และผลการวิจัย